

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 7 marca 1983 r.

w sprawie osiągnięcia wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty.

Na podstawie art. 82 i 86 oraz 27 ust. 3 w związku z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zapatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Osiągnięcie przez emeryta lub rencistę wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym pracownika w danym zawodzie, powoduje zawieszenie prawa do emerytury, renty inwalidzkiej lub renty rodzinnej, zwanych dalej „świadczeniami”, bez względu na wysokość tego wynagrodzenia.

2. W razie wykonywania zatrudnienia równocześnie w więcej niż w jednym zakładzie pracy, bierze się pod uwagę łączny wymiar czasu pracy.

§ 2. 1. Osiągnięcie przez emeryta lub rencistę wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy albo zatrudnienia sezonowego lub dorywczo nie powoduje zawieszenia prawa do świadczeń ani zmniejszenia ich wysokości, jeżeli osiągnięte wynagrodzenie nie przekroczy w okresie roku kalendarzowego kwoty odpowiadającej rocznej kwocie najniższego wynagrodzenia obowiązującego w gospodarce społecznej, zwanej dalej „dopuszczalną kwotą wynagrodzenia”, z uwzględnieniem § 13.

2. W roku kalendarzowym, w którym powstało prawo do świadczeń, dopuszczalną kwotę wynagrodzenia ustala się proporcjonalnie do okresu, w którym emeryt lub rencista świadczenie pobierał.

3. Przekroczenie przed zakończeniem roku kalendarzowego dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia powoduje:

- 1) zmniejszenie wysokości świadczenia o kwotę tego przekroczenia, jeżeli kwota wynagrodzenia miesięcznego jest niższa od wysokości świadczenia,
- 2) zawieszenie prawa do świadczenia, jeżeli kwota wynagrodzenia miesięcznego jest co najmniej równa wysokości świadczenia.

4. Przy porównywaniu kwoty wynagrodzenia miesięcznego z wysokością świadczenia nie uwzględnia się

dotyków rodzinnych, dodatku pielęgnacyjnego oraz dodatku dla sierot zupełnych.

5. Zmniejszenie wysokości świadczenia albo zawieszenie prawa do świadczenia z przyczyn określonych w ust. 3 następuje nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego.

§ 3. 1. Przy ustalaniu, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia, uwzględnia się te składniki wynagrodzenia osiąganego przez emeryta lub rencistę z tytułu zatrudnienia, które przyjmuje się do obliczenia podstawy wymiaru emerytury lub renty, z tym że:

- 1) do kwoty wynagrodzenia dolicza się kwoty wypłaconego zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego,
- 2) w razie osiągnięcia dochodu, który jest przyjmowany do podstawy wymiaru w kwotach zryczałtowanych, uwzględnia się część tej kwoty proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy.

2. Wysokość wynagrodzenia osiąganego z tytułu zatrudnienia za granicą ustala się w złotych według zasad stosowanych przy wypłacie rent z zagranicy.

§ 4. 1. Przepisy § 2 i 3, z uwzględnieniem § 9, stosuje się odpowiednio do emerytów i rencistów osiągających przychody w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń z innych źródeł niż zatrudnienie, a w szczególności z tytułu umowy o pracę nakładczą, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej oraz z tytułu wykonywania zawodu adwokackiego w zespole adwokackim.

2. Przy ustalaniu, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia, przyjmuje się kwotę przychodów stanowiącą podstawę wymiaru podatku od wynagrodzeń, zmniejszoną o kwotę tego podatku.

§ 5. W razie osiągnięcia przez emeryta lub rencistę wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia i przychodów z innych źródeł w rozumieniu przepisów o podatku od wy-

nagrodzeń, przychody te sumuje się w celu ustalenia, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia.

§ 6. 1. Osiąganie przez emeryta lub rencistę przychodu w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym powoduje zawieszenie prawa do świadczeń, jeżeli roczny przychód szacunkowy ustalony na potrzeby tego podatku przekracza kwotę 24 000 zł.

2. Jeżeli emeryt lub rencista osiąga przychody określone w ust. 1 wspólnie z małżonkiem, przy ocenie prawa do pobierania emerytury (renty) przyjmuje się połowę przychodu szacunkowego ustalonego na potrzeby podatku gruntowego.

§ 7. 1. Osiąganie przez emeryta lub rencistę dochodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym powoduje zawieszenie prawa do świadczeń, z wyjątkiem gdy:

- 1) dochód ten został zwolniony od podatku dochodowego albo
- 2) działalność podlegająca opodatkowaniu tym podatkiem jest wykonywana osobiście przez emeryta lub rencistę bądź przy pomocy jednego lub dwóch uczniów zawodu, bez zatrudniania innych pracowników.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dochodu, od którego zamiast podatku obrotowego i dochodowego pobiera się opłatę skarbową.

§ 8. Jeżeli do renty rodzinnej uprawnionych jest więcej niż jeden członek rodziny, zawieszeniu lub zmniejszeniu świadczeń podlega część renty przysługująca renciście osiągającemu przychody, o których mowa w § 1, 2 i 4—7.

§ 9. Nie powoduje zmniejszenia wysokości świadczeń ani zawieszenia prawa do świadczeń osiągnięcie przychodów z tytułu:

- 1) czynności wykonywanych przez biegłych na wezwanie sądu, organów powołanych do ścigania przestępstw oraz organów administracji państwowej,
- 2) czynności wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 3) ekspertyz dokonywanych dla organów władzy i administracji państwowej, jeżeli przychody te są osiągnięte na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia,
- 4) czynności wykonywanych przez lekarzy na podstawie umowy zlecenia zawieranej z jednostkami organizacyjnymi podległymi Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 5) wykonywania tłumaczeń tekstów technicznych i opisów patentowych na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej oraz pracy w charakterze rzeczoznawców Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli przychody te są osiągnięte na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia,
- 6) honorariów autorskich i przeniesienia praw autorskich lub dokonanych wynalazków, wzorów użytkowych i projektów racjonalizatorskich realizowanych w gospodarce uspołecznionej,
- 7) działalności twórczej lub artystycznej wykonywanej przez osoby uprawnione do wzrostu emerytury lub renty z tytułu takiej działalności,
- 8) działalności naukowo-badawczej lub dydaktycznej wykonywanej w szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk lub w innych jednostkach (placówkach) naukowo-badawczych, przez profesorów i docentów,

jeżeli przychody te są osiągnięte na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia.

- 9) wykonywania recenzji prac naukowych przez profesorów i docentów,
- 10) pobierania uposażenia przysługującego członkom Polskiej Akademii Nauk oraz pobierania dodatku funkcyjnego przysługującego stale urzędującym członkom Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

§ 10. Zakład pracy zatrudniający emeryta lub rencistę jest obowiązany zawiadomić właściwy organ rentowy o:

- 1) rozpoczęciu wykonywania pracy przez emeryta lub rencistę, ze wskazaniem jej charakteru, wymiaru czasu pracy oraz wysokości wynagrodzenia,
- 2) osiągnięciu przez emeryta lub rencistę dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia lub innego przychodu, ze wskazaniem miesięcznej wysokości wynagrodzenia lub innego przychodu, jeżeli praca jest nadal wykonywana.

§ 11. Emeryt lub rencista jest obowiązany zawiadomić organ rentowy o:

- 1) podjęciu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy,
- 2) podjęciu działalności określonej w § 6 i 7,
- 3) przekroczeniu w danym roku kalendarzowym dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia (przychodu),
- 4) wyjeździe za granicę,
- 5) korzystaniu ze świadczeń z funduszy publicznych,
- 6) odbywaniu kary pozbawienia wolności.

§ 12. Emeryt lub rencista pobierający świadczenie za okresy, w których prawo do emerytury lub renty podlegało zawieszeniu albo gdy wysokość tych świadczeń podlegała zmniejszeniu, jest obowiązany do zwrotu należnie pobieranych kwot, jeżeli był pouczony o okolicznościach powodujących zawieszenie prawa do świadczeń lub ich zmniejszenie.

§ 13. 1. Dla emerytów i rencistów wykonujących pracę w uspołecznionych zakładach pracy na robotniczych stanowiskach pracy o charakterze deficytowym dopuszczalną kwotę wynagrodzenia z tytułu tej pracy ustala się w wysokości 96 000 zł w stosunku rocznym.

2. Terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego określa ramowy wykaz robotniczych stanowisk pracy o charakterze deficytowym, kierując się wytycznymi Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych.

3. Deficytowy charakter robotniczych stanowisk pracy, z uwzględnieniem ustaleń dokonanych w ust. 2, stwierdza terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego, wykonujący pośrednictwo pracy, na wniosek kierownika uspołecznionego zakładu pracy, zgłoszony po zasięgnięciu opinii zakładowej organizacji związkowej.

§ 14. Określone w rozporządzeniu zasady zawieszania prawa do świadczeń lub zmniejszania wysokości świadczeń stosuje się również do osób, które na podstawie przepisów dotychczasowych przeszły na wcześniejsze emerytury.

§ 15. 1. Pracownicy, którzy spełnili warunki do emerytury w myśl przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r. (Dz. U. z 1981 r. Nr 19, poz. 95 i Nr 28, poz. 145 oraz z 1982 r. Nr 25, poz. 177), zachowują prawo do uzyskania emerytury niezależnie od daty rozwiązania stosunku pracy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do pracowników, którzy w dniu 1 sierpnia 1981 r. pozostawali w stosunku pracy z uspołecznionymi zakładami pracy, jeżeli nie później niż do dnia 31 grudnia 1981 r.:

- 1) osiągnęli wiek 55 lat kobiety i 60 lat mężczyźni oraz okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn lub wiek o 5 lat niższy, jeśli w okresie tym co najmniej 15 lat przypadło na pracę określoną obecnie jako praca w szczególnych warunkach, o której mowa w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43), albo
- 2) osiągnęli okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn lub okres o 5 lat krótszy, jeśli w okresie tym co najmniej 15 lat przypadło na pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w pkt 1, albo
- 3) osiągnęli okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiet i 30 lat dla mężczyzn i zostali zaliczeni do jednej z grup inwalidów oraz
- 4) zgłosili w zakładzie pracy wniosek o rozwiązanie stosunku pracy w związku z zamiarem przejścia na

wcześniejszą emeryturę na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 16. 1. Przy stosowaniu przepisów § 2 i 13 przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia w 1983 r. ustala się z uwzględnieniem wynagrodzeń (przychodów) osiągniętych począwszy od dnia 1 stycznia 1983 r.

2. Przepisy § 13 stosuje się do dnia 31 października 1984 r.

§ 17. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 1977 r. w sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty (Dz. U. z 1977 r. Nr 11, poz. 46, z 1979 r. Nr 13, poz. 87, z 1980 r. Nr 28, poz. 125 i z 1982 r. Nr 24, poz. 170),
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r. (Dz. U. z 1981 r. Nr 19, poz. 95 i Nr 28, poz. 145 oraz z 1982 r. Nr 25, poz. 177).

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski